

Tartus toimus Eesti Arhivaaride Ühingu strateegiapäev

Albert Ludwig Roine*

■ 9. veebruaril 2023 kogunesid Eesti Arhivaaride Ühingu (EAÜ) liikmed Tartusse Noora suurde saali, et arutleda arhivaarihariduse, töö sisu muutuste ja EAÜ tuleviku teemadel. Esimest korda toimunud strateegiapäeva eesmärk oli luua liikmetele võimalus vabamaks ja põhjalikumaks aru- teluks, kui seda võimaldavad ühingu teised üritused, nagu igakevadised aastakoosolekud.

Strateegiapäeva avas riigiarhivaar Priit Pirsko meeldetuletusega kiiresti arenevast (arhiivi) maailmast ja ühingu kohanemisvõimest selles. Ühingu väljakutsed on suures pildis samad kui neli aastat tagasi, mil tähistati ühingu 80 aasta juubelit. Kui omal ajal oldi Eestis arhivaaride kutseorganisatsiooni asutamise maailmas esimeste hulgas, siis praeguseks on Põhjamaades koondunud arhivaarid ja dokumendihaldurid juba ühise kutseühingu alla.

Päeva esimene osa oli pühendatud arhivaariharidusele. Osa juhatas sisse EAÜ esinaine Maila Kukk põhjaliku kokkuvõttega praegusest seisust. Ettekandele järgnesid grupivestlused, millest jäi kõlama mõte, et kutseharidust on vaja rohkem propageerida. Nenditi, et eriti eraarhiivide pers- pektiivist tuleb tõsta kutsehariduse tähtsust ja nõuda vajalikku kvalifikatsiooni tööleasujailt. Samas leiti, et ühingu enda kutseksamite korraldamine võiks olla mõneti läbipaistvam ja tõhusam.

Päeva teise osa juhatas sisse ühingu juhatuse liige Albert Ludwig Roine, kes iseloomustas lühidalt noore arhivaari töölauda ja selle sisu ürikutest tehisisintellektini. Ettekande järel arutati taas gruppides arhivaariametiga seonduvaid probleeme. Kõlama jäi arusaam, et arhivaar on info süstematiseerija, kuid sellisena ei ole tema roll tööturul nähtav. Ühiskond ei mõista, kes on arhivaar ja millised on tema funktsioonid tänapäeva infotihedas maailmas. See aga vähendab tema töö väärtustamist ja palgataset.

Innustavalt võttis sõna ka Tartu Ülikooli arhiivinduse professor Aigi Rahi-Tamm, kes tõi esile arhiivinduse globaalse mõõtme, kinnitades mitme välisarhiivi näitel, et Eestis ei ole arhiivinduslik olukord sugugi halb. Siiski on Eestiski omajagu väljakutseid, et muutuv maailmas vajalike oskus- tega arhivaare koolitada. Optimismi tekitab aga järjekordse uue põlvkonna saabumine arhiividesse.

Strateegiapäeva kolmanda osa, mis oli pühendatud EAÜ-le, avas ühingu laekur Margus Lääne meeleoluka ettekandega sellest, kuidas läbi ajaloo on kujutatud dokumente maalikunstis. Seejärel arutleti ühiselt ühingu tegevuse tuleviku üle. Leiti, et arhivaari elukutset tuleb rohkem väärtus- tada, mis algab eelkõige iseenda väärtustamisest. Võimalike tegevustena pakuti välja arhivaare ja nende tööd tutvustavate artiklite avaldamist meedias, aasta arhivaari valimist jms. Osalejate arvamustest jäi kõlama soov korraldada rohkem sisulisi üritusi. Samuti märgiti, et ühing võiks julgemini kasutada oma teadmisi ja potentsiaali teabehaldurite ühise eluolu parandamiseks.

Kui pärast pikka päeva saabus aeg kojuminekuks, vaatas siinkirjutaja Otto Liivi bareljeefi juures, kuidas tallinlased bussi peale astusid, ja tundis, et hinges oli idanema hakanud siiras optimism. Lisaks sisukatele vestlustele näitas strateegiapäev, et meil on endiselt olemas aktiiv- sete liikmete tuumik, kellele ühingu käekäik korda läheb. Kuni leidub selliseid liikmeid, on kindel, et EAÜ saatus on ühingu enda vormida. Ees ootavad väljakutsed, mis hõlmavad nii arhivaariameti muutumist kui ka liikmete arvu kasvatamist, tähendavad küll käimist mööda käänulist teed, kuid ühingu lähenev 85. aastapäev pakub võimalusi ka kiireteks möödasõitudeks ja plaanid selle nimel on juba käimas.

* Albert Ludwig Roine (1993), EAÜ juhatuse liige, Rahvusarhiiv, arhivaar, albert.roine@ra.ee